

Herold

Erapoolelnu informatsiooni ja orientatsiooni ajaleht.

Ilmub igal pühapäeval.

Üksiknumber 5 senti.

Kirjutaja ja toimetaja: L. K. K. 78, Telef. 5-09.

Valitsus: Dr. H. Siim.

Wastutaw toimetaja: N. Hellat.

Toimetaja lõnetunnid kl. 1-2 igapäew

Kalitus awatud äripäewiti kl. 10-2.

Wabreß kirjabele: Ajaleht „Herold“ Tartus.

„Herold“ maksab tellides:

1 kuu	— 25 senti
2 kuud	— 50 „
3 „	— 75 „
6 „	— 150 „
12 „	— 250 „

Kuulutusste hinnad:

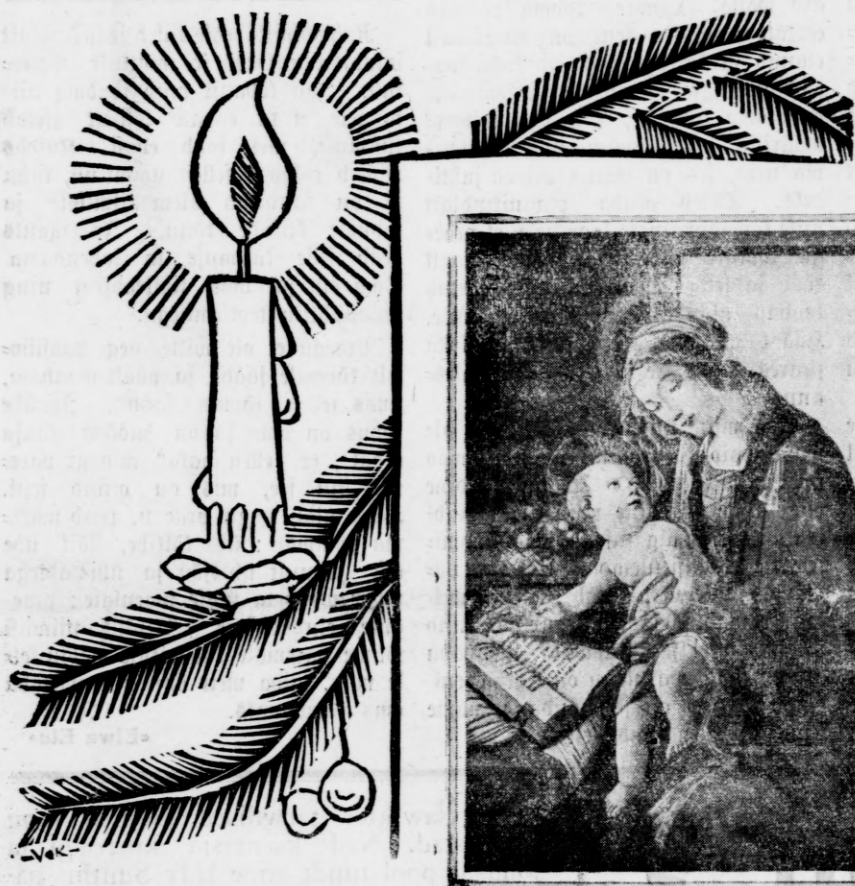
Kuulutuslüljel 3 senti, efitüljel ja tekstis kuul. kirjadega 10 senti ja tekstis teksti kirjaga 19 senti millimeetrit ühel weerul.

Tellimisi wõtawad wastu kõik postiautused ja tellimiste wõtmistajad üle maa. Wabreßi muutm. 10 senti.

Nr 44.

Pühapäewa, 24. detsembril 1933 a.

II aastakäik.

Rõõmsaid

Jõulu pühi

kõigile lugejaile, kaastöö-
lisile, ärisõpradele ja poole-
hoidjaile!

„HEROLDI“

toimetuse ja talituse.

Madonna lapsega.

Sandro Boticelli maali
järele — 1444 a.

Tänaise numbril hind ühes
jõuluaubumiga — 25 senti.

Wabadussõjalaste pidasid
kongressi.

Kongress kinnitas Larka presi-
dendi kandidaadiks

Pühapäeval, 17. detsembril
peeti Tallinnas üleriiklist vaba-
dussõjalaste kongressi, millest
osavõttis 1019 volitusega saa-
dikut.

Algas kongress waimuliku ta-
litusega Sõu uulitsal Peetri te-
haste ruumes, kust rongikäigus
mindi „Estonia“ kontsertsaali.

Siin esineid kõnedega Larka,
Rõuk, Sirk ja Telg. Wabadus-
sõjalaste kandidaadiks presiden-
di wahimi tel kinnitati lõpulikult
kindral A. Larka.

Keskjuhatusel liikmeteks wa-
liti A. Larka, A. Sirk, A. Sei-
man, Kubbo, T. Rõuk, Luiga,
Telg, Jalakas, Laast ja Laas.

Wabadussõjalaste kongressi
pühul olid ka mõned Tallinna
südalinnaga majaomanikud, oma
majadele lipud välja pannud.

Wabadussõjalaste kongressist
wõtsid osa juhtide poolt mää-
ratud saadikud.

Sulle kõik, aga mitte rahu; teisel
pool on Jeesus ja tahab Sulle oma
rahu anda. Kas tahame wahikus
kahelda? Ma usun, Jeesuse juure
läheme ja wõtame temalt rahu
wastu. Siis on Jõul Jõuluks saa-
nud. Siis on maa peal rahu!

Amen.

J. Treumann,

Tartu Peetri kog. õpetaja.

JÕULUKS.

Jõulud tulewad! Wäga tõsiselt
kuulutatakse jälle üle terve krist-
liku maailma — rahu. Aga kus
on rahu? Palju enam näeme, kuule-
leme mitterahu: näib nagu seisaks
silm silma wastu ja hammas
hamba wastu! Üksikud inimesed
ja perekonnad ning terwad rah-
wad tunnewad üksteise wastu wi-
ha. Riigid ja maad nõretawad
werest. On's Betlemma terwitus
waleks jäänud — ja maa peal rahu?

Oh ei! „Maailmas on teil ahas-
tust,“ ütleb Jeesus, „aga olge jul-
ged: ma annan teile oma rahu!“

Maailma wiha, riiu ja kadeduse
wastu seisab rahutooja Jeesus.

Ei ole see sugugi kelkimine ja
hooplemine, waid täielik tõsiasi.

Mulle meenub maailmasõda.

Mehed seisawad waenus üksteise
wastu sõja liinil. Seal Brestlitow-
skis haiglas jõuluõhtul tuledes sä-
rawa jõulukuuse ümber seisawad

endised woenlased — wenelased,
sakslased, austerlased ja kuulewad

rõõmusõnumit — ja maa peal ra-
hu... Ja tõesti rahu: nad ei ole jõu-
lutõe walgase puures üheks wen-
dade pereks saanud.

Jõulu õhtu, Püedus kutub maa
lumalateenistus kirikus oma rahu-
ewangeeliumiga — ja maa peal
rahu — on lõppenud. Mees kahe
lapsega käekõrwal — sammub läbi
surnuaiawärawa haudade ridadest
mööda ühe haua juure, mida ka-
hendatakse, mille päale asetatakse
kuuseke mõne põlewa küünlaga.

Waraselt lahkunud obikaasa ning
emake puhkab seal. Mehe ja las-
te silmis on pisarad. Nad palwe-
tawad waikselt ja tõsiselt.

Ja maa peal rahu! Emake on elutor-
mide eest rahu leidnud... — oma
rahu annan ma teile! Jah, Jeesus
on teda oma rahuuiki wõtnud.

Pikkamisi lahkuwad nad kallist
haualt, aga nad tunnewad midagi
omas südames. Ja see midagi on

— oma rahu annan ma teile!

Jah seda ei suuda keegi araseleta-
da sest ta on ülem kui kõik meie
mõistus.

Wäike kambrike Üksik emake
istub lahtise piibli ees. Laual ka
wäike kuusk. Emake silme eest
möödub ta elu: mees, lapsed, õed
wennad; palju kalleid inimesi puh-
kab kabelis. Üksinda olen ma siia
järele jäänud, ohkab ta südamest.

Pisar pisara järel weereb palgelt.
Silmad jääwad peatama... — oma
rahu annan ma teile! Jah, Jeesus
annab mulle kõik, mul pole mida-
gi waja, — tõuseb emake rinnust
rõõmsasti...

Tuigu nüüd maailma targad ja
wägewad ning seletagu, mis on
rahu. Jõul oma igawese tõega jääb
püsima, — ja maa peal rahu!

Seda rahu annab üksi Jeesus.

Tema läbi omab Jõul kaja ja
sisu.

Kas Sina tunnend teda? On Sul
rahu waja? Ma arwan, Sul on
rahu poolest wäga kitsas käes!

Ühel pool seisab maailm ja pakub

Oma rahu annan
ma teile. Amen.

Joh. 14,27.

Möödunud nädala poliitilisi tulipunkte.

Riigikogus, nagu ikka enne pühi, läks seaduste masindamine lahti ja tehti isegi keelatud „õitõd“, et aga majasteet wõiks pühi pidama minna teadmise, et on palju tööd tehtud.

Viimaseks raginaks oli nn. „kuu merelohing“ ehk Peruule müü- dud sõjalaewade müügi asi. Riigi- kogu konstateeris fakti, et sõja- laewad müüdi huupi, ilma ei oleks olnud wäljawaateid nende ase- mele uusi muretseda. Selles asjas J. Tõnissoni katse ja püüe sõja- laewade müüki „rahvuslikuks wägitseks“ teha oli nõrk ja mannetu.

Kõrged riigikogu liikmed selle asemel, et akuutse küsimuse selgi- tamist ära kuulata, siirdusid ku- luaaresse westlema.

Nähtawasti taheti ka siin pas- siwset protesti awaldada juba pensionile minewale riigimehele — ei taheta tema igawat juttu enam kunagi kuulata!

Linnawalimiste kolmikute koos- tamine on lõppenud ja nagu sel- gub pole nüüd kodonikku, kes ei

esine mõnes kolmikus. Juure on tulnud palju rühmitusi. Rahwa- hääletusel peksa saanud tegelins- kid on poetanud endid wõõraste nimede taha. Walijatel tuleb selle- pärast hääletamise l. „oma kol- miku“ otsimisel ettewaatlik olla,

et „neid tegelinskeid“ läbi ei lip- saks!

Muidu läks läinud nädal täiesti jõulueelseis askeldustes, ja ootuses jõulu rahule!

Soomime kõigile hääd jõulu mee- leolu. Mittepoliitik.

RAHA RINGKAIK.

„Tead, Ats, anna mulle weidi raha, tahan sulle pühadeks mi- dagi kinkida.“

Rahwahulkadesse tuleb järjekindlast istutada uut töö ja wõitluse waim- lust. Iga kodanik peab jõudma nii- kaugele, et ta endale tõsijalt asetab küsimuse, mis saab edasi. Kuidas pääseb rahwas sellest ummikut, kuhu- ta on jattunud ülemaailmiste ja koduste kriiside tõttu. Ja igaüks peab selle küsimuse ka lahendama. Oma elu ja oma sihiteadliku ning sihipühliku teostamisega.

Praegu ei ole mitte aeg passiw- selt tõrwale jääda ja välti waadata, „mis sellest lõpuks saab“. Igaüks kohus on oma jõudu mõõda kaasa aidata, et „sellest saaks“ midagi pare- mat kui see, mis on olnud seni. Jäda ajal, nagu praegu, peab maks- ma põhimõtte: üks tõid, teine ühe eest. Ainult ühisjõu ja ühisabitega murrame oma ühise waenlase: praegu eluwiletsuse. Ainult niiviisi wiime paremale tulewikule vastu sel- le maa, mida meil õnn on nimetada oma kodumaaks.

J. R.
„Elwa Elu“

Ainult oma jõud wõib meid päästa.

Elame raske ajal. Majanduslik kriis lasub juba viiendat aastat ton- dina maa ja rahwa kohal. Tuhans- ded töölisperekonnad ja tuhanded noored haritlased on ilma tööta ja peawad sõna tõsiselt mõtles nälgima. Aga mitte üksi need, waid ka kõik teised rahwafihid: talupojad, tähtsõ- lised, äriteenijad, wäitefepalgajad ametnikud, wäitefaupmehed, ja ette- wõtjad, wabatustelised haritlased, kõik kannatawad enam või vähem aine- lise tihituse all. Kõik kannatawad ja kõik loodavad abi ning lunastust „uuest korrald“.

Kuid ärgem unustagem, et see uus kord on meie endi teha. Meil ei ole kufiti wäljast leida wahendit, mis wõiks wõita meie tänase tihit- tuse. Meie peame ise, omal jõul ja omade abinõudega, sellest üle saama. Ning selleks tuleb esmajärje orras ümber seada ning muuta meie elu- korraldus ja elutehnika. Tuleb ar- westada, et iga kodanikul on ainult üks juu ja üks tõht ja sellelgi ei ole õigust teise eest töö- ja eluwõimalusi

ära wõtta. Ohwreid tooma peawad eeskätt need, kes seni on mugawalt elanud ja korraga mitmeid kohti soo- jendanud. Ja tõsijamalt kui seni pea- wad oma kohusele, rahwale inimes- wäärilisi elutingimusi luua, juhtu- ma need, kes on seatud rahwa juhti- deks. Tuleb asuda plaanifindlast uute töowõimaluste loomisele, et prae- gu töötuil kodanikel oleks teinwalt tööd ja leiba ja nad ei oleks jäetud lootma alandawale hädaabitõdele. Jää tahtmise ja ettenägeliku poliitika juures ei ole see mitte wõimatu üles- anne.

Aga mitte üksi tööd töötuike ei ole waja waid ka töötahet peab rahwas uuesti kasvatama. Senine üldine riigi abile lootmine peab maad and- ma isiklikule algatusele ja püüdmi- sele ise raskusi ületada. Ust oma pa- remasse tulewikku peab leidma wil- jaka rakenduse looma tegurina. Kuid seda usku ei saa rahwale sihendada ainult sõnadega, nagu on tehtud seni. Elaw eeskuj on see, mida nõuame enne kõike oma juhtidelt

Ajalehe

Herold'i

teellimisi

wõtawad vastu
kõik Wabariigi
postkontorid.

Wõlur jalgrattur.

Ka Mr. Woodley käsi ei käinud pare- mini: teda tul- sõidukiga koju toimetada. Kuid tagajärgedega olen siiski wäga rahul. Olen weendunud, et tegemist on wäga kardetawa kurjategijate jõuguga. Nii hästi lady Smithi au, kui ka elu on üksiti kaalul. Nurjatud waritsewad teda iga sammu peal. Laupäewal peame mõlemad kohale sõitma, ning sammusid astuma, et mainit lugu mitte traagiliselt ei lõpeks.

Samal hetkel helistati ukse kella ja Mr. Robertson ruttas awama. Seekord oli tegemist kirjakandjaga, kes ulatas meistriks roosa ümbrikuga kirja. Mr. Robertsoni nägu muutus rõõmsamaks. Ta aimas, et see tuleb Miss Smithilt. Ta awas selle õhinaga ja luges:

W. Lgp. Sir!

Teid üllatab minu kiri. Pean Teile teatama, et lahkun Mr. Barristeri teenis- tusest ja tulewal laupäewal siirdun jääda- walt siit ära Londoni. Sõidan seekord posthobustega ja arwan, et olen wäljas- pool igasugust hädaohu, kui sarnased üldse olemas on olnud. Et oma heapalga- lise koha pidin ülesütlemale, tuli sellest, et Mr. Woodley uuesti ilmus silmapiirile. Ma temaga end kokku ei annud, kuid läbi akna nägin, et ta wäga läbipeksetud wälja nägi. Ta kõneles kaua minu print- sipaaliga ja lahkus tusaselt. Ka Mr. Bar- rister näis wäga ärritatud olewat. Imes- tan, kuidas Mr. Barrister suudab üldse

seda wastikut subjekti wäljakannatada, sest mulle näib, et nad on üksteisega täitsa sobimatud. Kirja läbilugedes muu- tus Mr. Robertsoni näoilme uuesti tusaseks.

— Tead, sõber Nelson! Järgmisel lau- päewal peame kõik teised asjad kõrwale heitma ja ainult lady Smithi affääriga tegelemn. Kuigi lady Smith arwab end wäljaspool hädaohu seiswat, paistab mulle, et asi wäga tõsiselt kipub mine- ma. Kuna mainit teeris on lady Smithi lahkumise reis, siis peab selguma, mis põhjusel teda taga luuratakse. On kindel, et kelmid just sel retkel oma plaanid katsuwad täida wiia, kui sarnased üldse olemas. Ja ma usun, et midagi teoksil peab olema. Sarnased tüübid, nagu Mr. Woodley ja Karlstoni erupastor, ei heida nalja. Tegemist on kelmide kampaga, nagu seletas kohapealne restoraani-pidaja. Kuid salapärase jalgrattur jääb siiski sa- lapäraseks: ta ei kuulu mitte kelmide kampa otsekohe, sest et ta nii arg on ja punuma paneb, kui lady Smithi kohtab. Mr. Robertson lõpetas kõneluse teatud iseteadwusega. Ta ootas järgmist lau- päewa kärsitusega.

— —

Wahepeal õlid wihmased ilmad ja meeleolu sünges. Õnneks juhtus aga ooda- tud laupäewal ilus ilm olema. Rõõmsa meeleaga asusid mõlemad detektiivid tee-

le, kaasawõttes tarwilised esemed ning sõjariistad. Nad kasutasid kiirrongi ja jõudsid pool tundi enne lady Smithi pä- rale jõudmist Farnholli jaama.

Oles tüdinud linna sumpunud õhk- konnast, tundsid nad end nagu teises ilmas, kui sammusid liiwast teed mööda — Karlstoni asunduse poole juhutatud kohale. Nad olid juba pärle jõudmas, kui nägid eemal musta kogu, kes kiiresti ligemale jõudis. Mr. Robertson oli enese peale wihane, et õigeks ajaks kohale ei jõudnud.

— Kardan, et lady Smith ennem Karls- tonist mööda sõidab, kui meie kohale jõuame. Oeldes neid sõnu, kiirustasid detektiivid samme. Sõiduk oli aga mäe- nõlwaku ja metsatuka taha juba kadunud. Mõlemad härrad hakkasid jooksmas. Ei saanudki kaua maratoni teha, kui metsa- tuka tagant ilmusid silmapiirile hobused ühes tühja sõidukiga. Sõitja lady Smithi ühes kutsariga oli kadund.

— Pea hobused kinni, ütles meister abilisele. Wiimane ei lasknud seda omale kaht korda öelda ja warsti istusid mõle- mad tõllas ning kihutasid õnnetuse ko- hale. Jõudes metsa salust lagedama koha peale, nägid salapäraselt jalgratturit kihu- tamas. Kohtamine walmistas Mr. Robert- sonile üllatust. Tundmatu jalgrattur haa- ras taskust rewolwri ja hoidis laskewal- mis meistri suunas.

— Käed üles! Kes teie olete? Kust saite selle sõiduki? kärgatas jalgrattur. Mr. Robertson hüppas kiirelt sõidukilt ja astus jalgratturi juure ning küsis rahulikult: — Teid me just otsimegi! Järgneb.)

Kadunud taaler.

Tahab
olla
weste.

Lapse suu.

«Isa, kas need meie kolmikud kah sotside erakonda kuuluvad, — räuskavad ju teised ööd ja päewad kokku!»

Olen kunagi lugenud juttu wanast lesknaisest, kes kaotas oma üüritoas ühe taalri ja oli selle ülewäga õnnetu. Siis aga puhkes maawärisemine, maja warises kokku, lesknaise kummut kukkus ümber ja säält weeres lagedale tema taaler. «Hurraa, minu taaler!» hüüdis naine ja oli jälle õnnelik, hoolimata kõigest muust.

See jutt minu arwates on wäga ajakohane. Meie walitsewail erakonnil on igaühel oma taaler, mille küljes ripub nende elu ja õnn. See taaler on nende teooria, nende õpetus, mida nad kuulutawad rahwale selleks, et pääseda Toompaale. Nii kogumees, keskerakondlane kui asunik on kindlas usus, et kõik läheb kõige paremini seiles kõigist kõige paremas riigis — senikaua, kui rahwas lasub tal oma tahtmise järele — jagada ja walitseda. Sotsialist omakord usub, et muidu kuidagi ei saa ette walmistada lunastawat sotsiaalset rewolutsiooni, mida ennustas usuisa Karl Marx, kui tuleb ühes kodanlastega istuda Toompaal ning aritseda all linnas ja samal ajal jutlustada öölistele, et nii see rewolutsioon just tuleb, et teisiti see ei saagi tulla. Kõik neil, nii kogumees, keskerakondlane, asunik kui sotsialist peawad oma taalrit selleks imetegewaks wahendiks, mis võib kaotada kõik rahwa hädad ja wiletsused Rahwas

ainult oodaku kannatlikult ja argu nurisegu, küllap nemad juba asja seawad.

Kuid paraku oktoobrikuu hääletusel rahwas ütles selgesti, et ta enam ei taha oodata. Ta ütles koguni, et ta on kaotanud usu sellesse imetegewasse taalrisse, ükskõik kelle oma see on. Sest ta on jõudnud arusaamisele, et see taaler on ainult silmamoondus, ainult pettepill, mis peab tähelepanu ära pöörama tõsiasiadelt. Ta on jõudnud arusaamisele, et tema juhid talle on teinud küll ilusaid sõnu, aga nende teod on käinud sõnadele otse wastu.

Ja nüüd korraga nad on õnnetud nagu see wana lesknaaine, kellest räägib jutt. Nende taaler on kaotanud oma wäärtuse, sest see ei tõmba enam masse ligi. Ning nad ei oska muud, kui käsi kokku lüüa ja hädaldada: demokraatia on otsas, riigi ja rahwa tulewik kaalul.

Kuid üksikute saatust ei ole veel kogu rahwa saatust. Argem soowigem, et see ühiskond-

lik maalibisemine, mis praegu käimas on, wälja weeretaks ainult nende taalri, nii et nad võiksid hõisata „hurraa!“ ja hõiskamisest sõgedaks jääda selle wastu, mis ümber sünnib. Soowigem wastuoksa, et wõidule pääseks rahwa terve instinkt, mis omale uusi eluworme otsib. Iga tarkus ja teooria on muutlik ja mõõdamine, iga läikiw taaler kaotab kord oma sära, ainult elu oma seadustega on igawene.

Sepia.

Nõmme pankroti lõwel?

Linnanõuniku E. Kingu punased alarmeeriwad müürihed tekitasid Nõmme kodanikes sensatsiooni, kuna neis öeldakse, et linn olewat pankroti lõwel. . . Nõmme olewat linnade surnuaed jne. Kutsutakse üles hääletama, et Nõmme liituks Tallinnaga.

Wastne Poola korridor.

Poola korridori kaotamise küsimus on wiimaks saanud aktuaalseks. Ameerika publitsist on projekteerinud uue korridori kawa, mis käiks Saksa piiriäärse territooriumi kaudu.

Juudid walitwad Tallinnas

Tallinnas esitasid juudid oma nimekirja omawalitsuse walimiseks. Neil on kümme-kolmikut. Esikohal kandideeriwad h-ra Mirwitš, M. Klompus ja Markowitš.

Saatuslik jõuluöö.

Alleks Sinisalu.

Tuuline, külm taliöö laius üle maa, keerutades tuhjat lund kõrgele, tahtes korraga teda siit maakoorelt ärapuhuda. Ülal sirasid tuhanded tähed ja kuusõõr piilas piireriba tagant maapinnale. Oli jõulu laupäew.

Mõõda lumist maanteed sammusid kaks meest. Täpne jututõmin kostis mõlemi suust. Üks neist oli pikem, kuna teine oli pakkem ja tugewam. Rahmatul kuulwalgusel wõis tähelepanna tõmme näojooni, mis iseloomustasid meeste näoilmet. Pikem kandis jopet, mille krae oli üles tõstetud. Väikse alt wälkusid elawad filmad, täis energiat, kuna lõnga wälge habe kattis. Paksem mees oli lihtsas flegipalitus; kehitas wahetewahel õlgu ning surus käed sügawamale palitu tasku. Laial näol peegeldus hirmutaw lõust Nais, et mees juurdles mingi küsimuse üle, sest aegajalt mühatas ta enesest ning lausus läbi hammaste: — Nii jah! Jaa!

Sammuti kiiresti läbi lume, tuuleilingute tormates üle lagedate wäljade. Tuul keerutas mehile süni ja krae wahel tuhjat lund, mis sulades jännitas ehamugawa tunde.

— Küll on ifka nürune ilm! — sõnus lõpuks pikema waituse järgi lähem mees. Pikem ei wastand sõnagi.

— Ma ütlesin sulle, et jääme linna õõfeks, aga kus sina! Muudkui aga koju. Oleksime ilusasti jõulud linnas wastu wõtnud...

— Sul on õigus Jaan! Kuid pean'd natukefeks finni!

Mehed seisatusid. Pikem kotas weidi põuetaskus ning leides otstawa, kallutasid mõlemad pudeli suule.

— Ole terve, Mart! — hüüdis tehas

soojus tõuseb; On ifka hää see wiin! Uuesti kallutasid mehed pudelit ja rühtisid jälle edasi. Sammusid suuri waewu läbi sügawate hangede, komistades lumes ning firudes hirmjat ilma.

— Ära wammu, Mart! Tea, et tänane öö on püha!

— Olgu pealegi! — kohmas Jaan wastuseks, fergitades kompsu taenta all. — Ei tea, kangel see kodu veel peaks olema? Kas aimad, kus oleme? Mu pea on wäga segane...

— Arwan, et alles Saardema raba kohal. Nää eemal algab mets. Küll wõrsti saabume koju.

Jaan sülitas lumme hää suutäie ja küsis Martilt pudelit. Kallutati uuesti elutlgakest ja külmarohtu.

Loodus aga määrtas. Jm näis nagu walges jahutolmus olewat. Peenike lumi tuiskas suhu, filmi, krae wahel. Mattis finni hinge, nagu püüdes häwitada inimest wägewa loodusjõuga.

Mehed rajasid waewaga teed. Oli kadund siht, kuhu sammusid. Ei osand mõlemad enam orienteeruda tolles mõllus.

— Jaan, wõta mu käsi! Ma ei saa enam edasi.

— Püüa veel! Nää, jää! eemal wilgub tuluke. Eht jõuame pävale.

Nad rühtisid ifka edasi. Jalad ei tahtnud enam sügugi sõna kuulda. Wiinauim tegi meeste pead raskeks.

— Jaan waata, kas näen ma wiirastust? Waata ometi, tuli kaugeneb!

— Sa oled juua täis! Mina näen, et jõuame warsti sinna.

Kuid Martil oli õigus. Too ihkaw kutsuw tuluke näis ifka kaugenewat. Ta oli nagu petlif

jootuluke, mis meelitab, kun äkki kustub. Joobnud filmile oli too tuluke päästew abindu. Mõlemad mehed tajusid siiski niipalju, et kui nad ei saawuta toda wilkuwat tulukest siis on kõik lõpend. Külm lumi matab juba nad oma walge waibaga.

Lõpuks siiski seisid mehed tuluke ees. Wäikefese onnifele afnaft paistis tulekuma. Läbi afna wõis silmitseda noort neidu, kes näis lugewat midagi. Mehed kolistasid ufse taga. Kuuldus toasti hele naisterahwa hiljatus; siis taitas keegi raskel jammul eestotta. Kuuldes, et ufse taga olid on mõmaja otijad, lastis wanamees tulejad sisse.

Külm õht taitis heffeks toa. Mehed nõjatusid ufse nojale. Siis Mart istus wäsinult wäikefese e järile pliidi ette ning hakkas käsi soojendama. Wanamees, kuuldes külaliste lühikest juttu, noogutas peaga. Päril veel järgi, mida siis mehed nii kallil päewal linnas tegid, ning kuuldes, et käind linnas äriasjus, jäi rahule. Too wanamees oli kuimetand näoga ja wäefeste rangis jalgega. Ta wiipas tüdrukule, kes ahju ääres seis, käega.

— Juuli, tee külalistele aje sinna ahju ääre pörandale!

Tüdruk taitis käsu. Laotas palitu ning mõned muud eemed maha ning astus uuesti laua ääre. Ta silmitses mehi mingi umbusaldusega, arwates naifeliku arwamussega peiturwat nois mehis midagi roimarlikku.

Mart tõi taskust wälja pudeli, ning kõik kolm meest istusid laua ääre.

— Too weidi sakusmenti, Juuli! — kästis wana. — Eht küll täna jõulu laupäew, pole mul midagi head pakkuda. Waesemehe asi, nää, ei ole mul ka kodus pühade märjufest.

— Arge tülitage end meie pärast! — sõnas Jaan, piiludes filmiga toa sisfeseadet. Ta waa-

(Lõpp 6-dal lhk.).

Jõuluöö ilmutus.

„Targad õhtumaalt“ kardavad fashismi-tonti, nagu saatan ristimärki.

Imeline püha öö.

Alu olgu Jumalale kõrge, maa peal rahu ja inimestest hea meel. Mt. 2,4.

Iga aasta helisewad üle kristliku maailma jõulukellad ja kutsuwad inimesi palwele. Kella helinaotes on kuulda rõõmuhäält: Rahuwürst on sündinud.

Imeline on aga püha öö. Ta täidab oma rahuga maailma. Toob troosti ja uuestisündi. Sel ööl kostab aegade tagant jõulu salajane juft sündinud inimkonna Lunastajast — inimesest, kes tuli maailma tuld tooma, walgust näitama ja inimeste südameid puhastama. Sel ööl kõlas ka inglite imeline lauluhää: Alu olgu Jumalale kõrge, maa peal rahu ja inimestes hää meel.

Sel ööl põgenewad isegi kurjad waimud ja inimene ei ole suuteline tegema kurja tööd. Nii imeline on püha öö.

Aga kas suudab maailm jõuluöö saladusse tungida. Waewalt küll. Raostasajad lasuwad Petlemma lihtsameelsete, puhtsüdamliste karjaste ja tänapäewa kõrge haritud inimeste waimu ilma wahel. Päälegi tänapäewa liig proosaline elu on häwitanud palju jõuluöö luulet ja wõjutanud mõistuse pitsati püha öö saladuse warale — Jeesuse Kristuse sünnile. Jõuluöö imeline omapära jääb nüüdse ilmale waid külmanud tunnete mänguks ja generatsioonide müstifikatsiooniks.

Selles seisab aga aja kurbloolus ja massinimese tekkimise põh-

jus. Jõuluöö saladuse mitte kajastamine waimu ja hinge, loob massinimese, prongsist ajudega ja terasest südamega — eluõõra olendi ühiskonna elu jaoks. Seda kasutab marxistlik liikumine toore jõuna püha öö saladuse roojastamiseks — Kristuse waimu labastamiseks.

Kuid ristiusul pole karta oma tõe eest, ta tungib ise ajast ja aja waimust läbi. Tungige ainult pühal ööl surnuaia rahu. Waadake seal helkiwaid tuhandeid jõulu tulukesi. Teie näete seal soojadest kodudest wäljatulnud inimesi ristide all. Mida otsiwad nad, kas ei oleks wõinud nad olla lõbusad, elurõõmsad, wita aega rahwamajades, kuulata tarku kõnesid, waielda elu parandus küsimuste üle. Ei, nad on leidnud oma armsama haua künkal seistes sündsama koha. Eks näita see wäike pildike, et aeg ja aja waim ei ole suutelised kannatajate inimeste trööstijatenä, waid trööstib ikka see, kes on läkitatud Jumalast troosti tooma. Nõnda elu wiipab ise püha öö saladusele — Jeesusele Kristusele. Ja elu raputab ise ajawaimult materialismi ja tõstab jõulu walguse

üle inimeste päade, ning kogu rahwad selle walguse alla. Jõulu walgus on elu walgus — kes seda eitab, see eitab elu ja sellele pole ilmunud Päästja — jõuluöö.

Selles usus, on meie kodumaal helisenud sadandeid aastaid jõulu kellad ja kutsuwad inimesi palwele. Igal jõuluööl on meie esivanemad pühakotta kokku tulnud ja osasaanud jõulu walgusest. Nad on saanud troosti, nad on saanud wärskust ja usk pole neid kunagi petnud.

Ka see jõuluõhtu toogu walgust, toogu rahu ja lepitust. Ühendagu kodumaa pojad ja tütreid üheks rahwuslikuks terwikuks ja kaotagu waen ja wõitlusihä üksikutes rahwa klasside wahel.

Jõulu walguse säras, imelisel jõuluööl ei tohi olla wahet — lahkeliidid. Oleme kõik ühesugused näitlejad oma maa ja rahwusweenete pärast. Sellepärast tunnistame kameie, et imeline on püha öö, ja palume Taewaselt Isalt, et see kallaks rahu, rõõmu ja eluõnne ülevalt alla ja wõtku meie südamed uueks luua.

A. Bender.

Kirjanduslik jõululaud.

Tulemas uued seadused.

Riigikogu wõttis öösel 20. skp. wastu walitsuse poolt esitatud kapitalide wäljaweo tõkestamise seaduse kõigil kolmel lugemisel. Seaduse järele wõib kapitale hoida wälismaal ja warandusi Eestist wälja wedada ainult walitsuse loal. Keelu wastu eksijaid karistatakse parandusmajaga kuni 3 a. ja trahwiga, mis wõrdub wäljaweetud kapitalile wõi wastab wäärtusele.

Wastu wõeti ka kaitselaewastiku krediit ja kaitseliidu toetusseadus.

Riigikogu läks puhkusele. Järgmine koosolek 9. jaanuaril.

Tänewuse uudiskirjanduse juures wõime rõõmustawa nähtena märkida, et kõik kirjanduseharud on peaaegu ühetegewalt esitatud, alates romaaniga ning lõpetades luuletistega. Praegusel majanduslikul kitsikajajärgul annab kirjandusturgude puudus ennast kisendavalt tunda, mis ka kirjastajaid on sundinud ainult neid teoseid kirjastama, millistele kuidagi moodi wõib ennustada menu ja turgu. Ka on nn. „palgakirjanikud“ oma taskuhuve silmaspidades mitmeti omaltpoolt pinda sondeerinud raamatu leviku üha

nigelamaks muutumiseks. Kirjanduslikud teosed on muudetud hinnalt liiga kättesaamatuks, ning peab märkima, et meie ilukirjanduslikud teosed seisawad isegi kõrgete valuutadega maade kirjandusest hinnalt kõrgemal. Siin kohal tuleb terwitada äsjaorganiseerunud rahvuskirjanikke, kes just mainitud nähet püüab parandada, olles üheks oma juhtlauseks seadnud: „Raamat rahva hulka!“

Olgu siinkohal mainitud mõningaid uudisteoseid, milliseid võiks soovitada kirjanduseharastajale jõululauale.

23. juuni — wõidupüha

Riigikogu sotsiaalkomisjon on otsustanud pühade- ja puhkepäewade seaduses suuremad muudatused ette wõtta: otsustati 23. juuni — jaanilaupäew — rahwuslikuks pühaks — alias wõidupühaks kuulutada.

Wõlamaffub Ameerikale.

Viis riiki jätsid tasumata.

Ühendriigid said Suurbritannialt, Lätilt, Itaalialt, Tšehhoslovakialt ja Leedult nimetatud riikide võlamaksude osaliseks tasumiseks kokku 8.898.123 dollarit. Soome on oma võlamaksu täielikult juba tasunud. Uldse ei tasu oma võlamaksu Poola, Prantsusmaa, Belgia, Eesti ja Ungari.

Romaanidest on kõige värskem alles neil päevil „Aktisiooni“ kirjastusel ilmunud Aug. Mälgu „Üks neistsinatis“, andes väga eluliselt edasi ühe aguli tüdruku eluloo — plikast neiuks sirgumise, labipõlemise ja naisena põhjalangemise ning hukkumise nagu see omane vaid Aug. Mälgule. Viimaseil päevil on ilmunud ka Leida Kibuvitsalt „Looduse krooniste romaanide sarjas“ romaan „Rahusõit“ milline oma elevuselt ja kujukuselt palju ta varemast raamatuist „Soomustüdrukust“ taha ei jää.

Vanameistrest on viimasel ajal osutunud produktiivsemaks Oskar Luts, kelle teoseist on viimasel päevil ilmunud muhedate ja südamelähedaste noorusseikluste tsükliis koolipõvemälestised „Kuldsete lehtede all“ ja jutustis „Tagahoovis“. Ka vanameister Mait Metsanurgalt on ilmunud värskelt kogu jutustisi „Maine ike“. Selles kogus, nagu pealkiri juba näitab, toob autor esile tänapäeva elu varjukülgi — „maiseid ikkeid“, manades esile inimeste sügavaimaid hingeeluprobleeme vaid temale omase meisterlikkusega.

Jutustistest olgu veel mainitud Johan Jaigi „Võrumaa jutte“, K. A. Hindrey „Armastus kirja“, romaanidest Rich. Rohu „Vastseid radu“ ja R. Janno kriminaalromaan „Selja tagant“.

Luuletistest on värskelt müügile ilmunud G. Suitsu juubelikogu „Aastate aknal“, millist võib soovitada iga luuleharrastaja jõululauale. Ka Erni Hiirelt on ilmunud uus värsikogu „Pöörang“, milline on ka tõelikuks pöörangkoguks luuletaja loomingus. Endisest siit-sealt haaravast ning sillerdavast luuletaist on saanud psühholoogiliste probleemide kallal juurdlev, vaikne lüürik, ent olles sealjuures jäänd ikkagi optimistiks — elujaatavaks.

Vold. Kellamov.

Walimisseaduste reform.

Kuidas toimuvad wallaomawalitsuse walimised.

Kui walija ruuduteses tähendatud kandidaate soovib walida teine järjekorras, kui nad siina trükitud, siis ta kirjutab number 1, selle nime ette, teada soovib seada esimesele kohale, number 2 selle nime ette, teada soovib seada teisele kohale. Kui walija ühe kandidaadi ruuduteses on märkinud 1, teised kandidaadid aga jättnud märkimata, siis loetakse, et ta on pääletanud ainult numbriga 1 märgitud kandidaadile, kuna ta teistele pole üldse pääletanud. Kui walija on ruuduteses olemasft kandidaatidest märkinud kaks kandidaati, ühe numbriga 1 ja teise numbriga 2, siis loetakse, et üldse pole pääletanud teisele.

Üht nime ruuduteses võib märkida ainult numbriga 1, kaht nime ainult numbriga 1 ja 2 ning kolme nime ainult numbriga 1, 2 ja 3. Jgal teistjagusele märkimisel ja samuti ka siis, kui enami kui üks kandidaat on märgitud ühemuguse numbriga, loetakse pääl antud kõigile ruuduteses märgitud kandidaatidele ühes järjekorras, nagu nad trükitud ruuduteses.

Kui walija soovib walida kandidaate mitmest ruudutesest, siis kirjutab ta nende ifilute perekonnajärgsime, wanuse või elututje või elu koha walimisestelele jättnud wabasfe ruutu selles järjekorras, nagu ta neid soovib walida. On walija märkinud walimisestelele wabasfe ruutu rohkem, kui kuni ifitut loetakse pääl antus esimesele kolmele.

Walimiseetuse tunnistatakse walimisestelelele mäljalõigatud ruuduteses: 1. mis ei wasta trükitud (§§ 32. ja 42.) lõikudele walimisestelelele wälise kujule. 2. millele tobanit kirjutanud alla või milles leidub otsefoid tunnusfeid, mille järele võib otustada, kes wälja olnud. 3. millest ei selgu, misjaguse walijateühenduse kandidaatide või misjaguse ifilute poolt tobanit pääletanud. 4. mida pandub ümbristuse ühest rohkemal arwul, kui nende siija ei ole sama, kui aga nende siija on sama, loetakse ühes neist maks wate.

Häalediguseft jääwad ilma:

1. kes seadusjõuse astunud kohtuotfufega on mõistetud, kui nad ei ole wõetumini digust tagasi saanud: a) sunnitööle — kümne aasta jooksul pärast karistussaja lõppu. b) aumisele, wangiroodu, parandusmajja, wangimajja või tindleuse, diguste taotamise või kttjendamisega — wiie aasta jooksul pärast karistussaja lõppu.

2. kes jüudlasteks mõistetud warguses, wälja arwatud Ri. Tr. S. § 171 p. 2, ettenähtud juhtumised, petamises, lättesalbatud waranduse omastamises või raistamises, wäljaarwatud raistamises, mis sama Ri. Tr. S. § 177, teises lõikes ja Ri. S. § 1681, teises lõikes ettenähtud, warastatud asjade warjamises, warastatud asjade teadwalt ofimises või pandimisestamisest äriajamise näol, mõistmises, liiglastu-

mõistmises, alitsemise mõistmises, kupeldamises ja lõwatule elule awatlemises, niisama riigifogu ja oma walitfufes ofutuste walimises, rahwapäletamise ja rahwalgatamise kohta käiwate määruste rikkumises — kolme aasta jooksul pärast karistussaja lõppu

Karistusteatete raamatutes on ka näha karistuse täitmisele pööramise tähtpäew, kuid puudub jälle karistussaja lõpp, kuna häalediguseft ilmajäämine on arwestatud karistussaja lõppust. Kas wangimajjast enne tähtpäewa wabanenud ifitul karistussaja lõpp loetakse wabanemise momendist või

sellest, mil ta määratud karistuse ära pidi andma, pole selgust. Samuti mõisteks selgustet jüütegudes, mis tingimusi määratud, i. t. kas tingimusi karistatud ifilub loetakse häaledigustisteks või mitte.

Pole selgust ka nende ifilute kohta, kes jüudlasteks mõistetud kohtu poolt ültatähendatud kuritegudes ja kohtuotfufes on seadusjõu omanud, kuid teledet kohtu otust pole jõutud weel täitmisele pöörata ning nende kohta karistusteatete walimisajaks puuduwad.

Wallafetretär S.

Elwa foowaelaniku julm tegu Eduard Metsik.

Noor naine tahtis wanainimeft tappa? 17 haawa peffetu peas. Konstaabel päästis wanainimise surmasuust.

Möödunud laupäewa õhtupoolikul tuulis Elwa konstaabel Peterion Otepää tänawat mööda raudteejaama poole sammudes, Rammi majast tumeid müste ja kiunuwat naisehäält ning tilfeid. Kuna karjed ei waribunud, testis konstaabel asja kohta tablus ja ta ruttas maja juurde. Olgu siin kohal tähendatud, et Rammi perekond elab maa siise laewatud foopas, kuna poolkolewas majas asuwad loomad. Sellest poolkolewast hoonest kofifidi apofhiüüded. Konstaabel ruttas utfe toha, mis oli aga tinni. Ta tõmbas jõuga utfe lühti ning seifis juubeda pidi ees. Ruumist tormas talle wastu ileni werne Linda Rammi, kuna põrandal were sees lamas oigaw wanainimene, asemi abisaaja — 70 aastane Ann. Urm. Wiimane häbaldas, et Rammi tahtnud teda ära tappa. Rammi aga suureft kofhumist toibudes, tõendas, et wanaeit tahtnud just teda ära tappa.

Mõlemad werised naised toimetati jaoskonnaarsti dr. Awarjo juurde. Seal selgus, et Urmil on peas 17 haawa, peale selle näol ja paremal käel haawad: ta oli tal hammas suust wälja löödnud. Wanainimene otfe latsetas weres. Linda Rammil wigastusi ei olnud, ta nägu, täd ja riided olid werisest saanud Urmil peffstes.

Anna Urm, kes elab Otepää tänawal Gnsfi majas, seletas politseile järgmist. Tema tetranud Linda Rammi teele lõngu. Laupäewal täinud Linda Rammi korduwalt tema pool ja kutsunud oma poole, et wanainimene tooks lõngad ära. Enne kella nelja läinudti ta Rammi poole. Alul jutlenud naised wähe aega foopas, ja kuna ta tahtnud lohe ära kodu tulla, kutsunud Rammi teda oma figa waatama. Sealauas korraga Linda Rammi löönud mingi löwa asjaga talle pähe, mispeale ta maha kukkunud. Nüüd jättnud Rammi metfist peffmift, tagudes loogu aeg weres wiinistlewale ja karjuwale wanainimisele mingi raudasjaga pähe. Wanainimene laitsnud end sellega, et pannud parema käe ette, kuid ta see oli werisest pefftetud. Onnets peffmendafid hoopel mitu pearrätti, muudu oleks surm kindel olnud. Pearrättid otfe latsetasid werest.

Pühapäewa lõuna ajal ilmus Linda Rammi politseisse; õõ mogas ta lohus. Politseis Rammi seletas, et sea-

laudas hüwanud talle ätti wanainimene kallale ja tahtnud teda ära tappa. Siis enesetattis ta wanainimeft löönudti. See seletus aga on ilmetelt wale, jst siis oleks ta Rammil pidanud olemas haamu, kuid neid tal polnud. Ära ei ole usutaw, et 70. a. wanainimene oleks jõu poolest üle 34-aastasteft täis tugewast naiseft.

Anna Urm ise arwab, et Linda Rammi tahtis teda tappa raha rööwimise otstarbel. Nimelt kannab wanainimene enesega alati raha kaasa, kuna ta kardab wargaid ja see asjatu ei olnud ta Rammile teadmata. Peale selle arat b tahtlust ka see oia loogu loofi et Rammi päewal täis korduwalt Urm kuttumas oma poole, lõngu ära tooma, kuna ta ju ta ife lõngad oleks mõinud ära wita.

Linda Rammi wastu on tõstetud jüüdistus tapmistatfes. Ta wõeti wahi alla ja saadeti Tartu. Metfistu teoga haffama saanud naine on 34 aastane, abielus ja lapse ema. Ta on talutütar Põngodist. Wäliselt jätab ta tigea intmele mulje. Politseis pidas ta end äärmiselt tüumawerellist ülewale

Walitsies weel teine arwamine peffmiste motiwide kohta. Nimelt tahtlustas Anna Urm pafatihti ümbruse elanikke warguses. Ja kuna Linda Rammi mees on karistatud ifi, siis wõis naiseft tektida lätetajumise plaan selliste juttude ajamise eest Urmil wastu. Peffmift sealauas naine aga taotas enesewalitsemise ja muutus lihtsalt loomaks.

Elwas wõi filo 144 senti.

Elwas makseti piimaühisuse poolt nowembri kuu piimaarwed wälja. Ühisuse liikmed said wõi kilost 144 senti, mitte-liikmed 10 s. vähem. Oktoobri kuus makseti wõi kilost 2 senti rohkem.

Uus kirjatalu Kodijärwe.

Kodijärwe walla, Omiste küla elanikud on koh. wallawalitsusele esitanud palwe, et Omistesse seataks sisse kirjatalu.

Wallawalitsus on tulnud elanikele wastu ja otsustanud palwe esitada postipeawalitsusele.

28. detsembril, s. a. pühitseb Tartu linna perekonnaseisu-ameti juhataja ja Eduard Metsik oma 40 aasta sünnipäewa. Juubilar on sündinud 28. det. 1893. a. Meeri wallas Piiri talus põllumehe pojana. Alghariduse sai ta Majala külakoolis ja Nõo kihelkonnakoolis, kust asus edasiõppima Tartu Kaubanduskooli. Hiljem lõpetas Ed. Metsik Tartu õhtugümnaasiumi ja Ülikooli õigusteaduskonna. Juba äsna warase noorukina, peale kaubanduskooli lõpetamist siirdus M. Peterburi, kus algas teenistust pangameetnikuna, asudes seal Peterburi pea-postagentuuri ametisse. 1918. a. Saksa okupatsiooni ajal siirdus Eestisse, kus määrati Eesti walitsuse algpääwil posti peawalitsusse ja seal Tartu telefoniwõrgu kantselei juhatajaks. 1926. a. uue perekonnaseisu seaduse maksma hakkamisega määrati Tartu perekonnaseisu ameti juhatajaks, millisel kohal ta püsib tänini.

Juubilar on ametialalise tegewuse kõrwal igal pool intensiivselt kaasa löönud seltskondlikus elus. Vabariigi algpääwil oli ta „Eesti Punase risti“ ja „Ühistöö“ juhatuseliikmeid, olles teenete eest „Ühistöö“ Vabariigi Walitsuse poolt saanud rinnamärgi Praegu töötab juhatuseliikmena mitmetes ametnike organisatsioonides, „Eesti Põllumeeste Seltsi“ ja „Eesti Laenu-Hoiu ühisuse“ rewidendina, „Akadeemilise Kooperatiivi“ rewisjoni-komisjoni esimehena ja mitmetes muus organisatsioonides, igal pool juhatuseliikmena. Perekonnaseisu ameti juhina on Ed. Metsik tubliks cheffiks talle alluwaile ametnikele, olles wiimastega alalises hääs wahekorras. Samuti on ta ka alati häätahtlikuks nõuandjaks ja wastutulelikuks ametnikuks kõigile, kellega tal kokkupuutumist. Jõudu ja aastaid tublile töömehele!

Elwa jõululaat.

Teisipäewane Elwa jõululaat kujunes testmises, kuid kaubitsemine äsna elawaks. Sehmil oli müügile toodud wähe, hinnad kõitufid 20 ja 40 fr wahel. Pullidest makseti kuni 90 krooni. Hobustest nõuti 70—175 krooni, lammasest 6—10 fr. Ralid olid sead, paarituistest pörlastest nõuti 15 krooni, wanematest figadest kuni 35 krooni.

Narwa Jõesuu majaomanikud ei ühine Narwa linnaga.

Narwa-Jõesuu majaomanikud protesteeriwad ägedasti nende wastu, kes tahawad Jõesuu alewit liita Narwa linnaga.

Senine majaoman. seltsi juh. tagandati ametist.

Tütarlaps aiapeolt

Kõhtunil Kõreäär polnud kunagi sarnast rabust hingest tundnud, kui täna, sammudes tohtumajast istungilt todu poole, keegi nagu olets ta südames peitjema hakanud, sest mingi tajumatu loorem rõhus teesmitelt. Kõreäär tundis, kuis ta jalad tahtsid kogu langeda ja pea imelikult kumilema hakas. Ta pidi otsema tuge lähedal asjuvasti vihmameestorust. Mõõdunud tohturistang polnud sugugi Kõreäärele meeldinud, kus oli arutustel Kõreäär hõlmuistustasi noore neiu Armilda Truuberi tapmistatist. Kõreäär teadis ise külladaleid neid põhjuseid, mis sundisid Roomani sarnale teole, kuid ta pidas need asjaolud ainult enekile.

Kõreäär tundis mõlemad, nii meesi kui ta tüdruku isikult. Kõhtunilule meeldis jale tüdurut, brünett ja juurte lapseliladega. Nende tutvus oli olguse jaanud kuuajal aiapeol, kus wibis ta Kõreääre loolipõlwe sõber Rooman. See ei mahtunud sugugi Roomani hinge, et Kõreäär Armildaga teelaos testustelid. Kuid Rooman tundis siiski auksatust endise looliwenna ees, kes oli tõusnud tohtuniku tõrgele kohale. Aga tema, Rooman, polnud midagi, mõrrelles Kõreääreaga. Temal polnud õne elus kuuajale pääseda, kus olets kindlustet tulewane elutee. Polnud ta tutawaid ega mõjuwaid isikuid, kes olets muretsenud mingi teenistuskoha. Kõreääreaga ei t htnud Rooman looluputuda, ei tahtnud enese tagasihoidlikkuses tohtuniku tülitada.

Mas jättisid mitmeaärmisies tuleb, heites kirewaid walguiswiste ümbrusiesse. Orlester mängis wimastawat tangot. Rooman silmities ühifilmi all warjatud pööia, kuis Kõreäär Armildaga tango helidel, läbi õrnalt tüdruku pihul tantu-põrandal hõljus. Po si läbi jurns rufidasse, wihalehtis tolle tohtuniku wastu. Ja publik lõbuties, joodi, lajasid mõningad wanged sõnad...

— Mis Teil on, mu preili? Nii tohtund näoga, — päris Kõreäär.

— Ei erist midagi! Siin on muinus. Ja mu pea hakkas wolutama!

— Beame wist l h'uma siit, soowite?

— Ei, Ei! Jääge edasi, ma lohtun weidilefets.

Sis seiras Kõreäär tüdruku silmaga ning järgis talle. Tutaw figur meelistus Kõreäärele tolle mehe wäljumes, kellega Armilda jutles, kuid nähes mehe nägu, tundis tohtunil loolipõlwest Roomani, wana looliwenna.

— Terwist, wana sõber! — hüüdis Kõreäär ligi astudes. — Teid ta harwasti näha. — Kõdwal pigistas Rooman tuleja läti, waadates Kõreäärele wihasel ilmel nätku.

— Te nähtawasti tahate todus olla igalpool! — sõnus Rooman.

— Kudas nii? — Kõreäär ei taibanud ätti sarnase lause tähendust. Nähes aga tüdruku silmis mingit hoiatawat ja pelgikku pilku, siirdus Kõreäär eemale. Nüüd teadis ta, et too tüdurul, kellega juhuslikult tantul tutvunenud, oli looliwenna Roomani oma. Kuid Altel polnud enam endine elurõõmus pois, waid aastate loormad olid rõhunud nagu mingi kinnise ja raste landami logu ta olemisele.

Tollest atapeost saadit jälgis Kõreäär kõiial toba tohtunäolisi ja juuresilmalisi tüdruku. Ta oli juurdunud jügewasse tohtuniku pealtnäha karmi jüdamesse. Kõreäär teadis, et too tüdurul oli teise oma, aga ta ei hoolinud sellest, pigem tundis tungi, arawõita wastane ja siis mõitjana tulla wälja. Suwe jootul lohtas kord Kõreäär tüdruku ootamatult. See oli mere ääres rannaliwal. Aga Armilda kühwatus näos peegelbusid rasked murepilwed ja ta siinfilmade läige polnud enam elaw. Tüdurul furtis, et Rooman polewat enam endine, waid piinawat teda nii hingelielt kui ta kehalielt. Ja kui Rooman end purju joob, siis ähwardab kõiit wihawaenlasi tappa, eesotjas tohtuniku Kõreääreaga. — Hoidke end tema eest, hõrra Kõreäär. Ta wiib lõpuks oma lubaduse täide. Armutabedus peitjies tolles mehes pöörafelt ja kõiit sarnased asjaolud rõõwivad une, rõõwivad elutahet! — nii furtis tüdurul. Siis mõistis ta Kõreäär, miks Armilda oli lohtumatu, miks filmade läige polnud enam endine. Ta trööds-

tis teda, käsides oodata paremaid aegu, ehk lihtsalt tulla ära Roomani juurest. Kuid tüdurul raputas pead, sest pois lubawat teda jälgida kas wõi maailma lõpuni. —

Ja siis juhtus see, mida Kõreäär oli kartnud. Rooman oli tahtnud wihahoos tappa Armildat. Oli poolnurnus piinanud teda, kuid tüdurul jäi elama, ehkti haiglas minestanult õõ läbi wibis —

Seistes seljaga wastu tülma, majaseina, ärtas Kõreäär mõistelusit ning siirdus piti sõnited edasi. Mõrusehoog mõõdus ja ta tundis jälle kindlust fogu tebas. Kõle tuul puhus lund krae wähele; tuuleohtid püüdis läbiouga õhutes- tefi riitesti. Tilihsid moorimeeste kaanifellad, saal- lised wimmas ja ülestõstetud kraedega inim'ogud.

Rooman oli süüdimõistetud Armilda hukkamistatjes ja paigutatud tohe wanglasse. Kuid efs olud nüüd tüdurul waba, waba terroristi ja sõ- gisti. Ja siis lühitese mõitis'elu järgi teadis Kõre- aäär sammud ümber, hoopis ise juuna.

Madal ühetorone maja, kus siis pidi elama too tütarlaps, talle pärast Rooman wanglas peab istuma. Kõhtunil awas uje tüdurul ise. Kõreäär terwitas. — Taewas, Teie pärra Kõreäär! Nii hilja.

— Tulin waatama Teid, teegi nagu sundis mind sellets. — Nad istusid.

— Hõrra Kõreäär! Teate, mul on jefisaa- bit wõga hirm, kui Aht minu pärast wanglasse satius. Mifs Teie ei wabastanud teda? Teu oli wõimalik! See oli kõiit minu jüü. Mina ärritaju teda, minu pärast ta tegi sarnase teo. Kuid ma wihfasiin siis Roomani, wihfasiin põhjatult teda meesi. Olets ise peaaegu ta mürgitanud. Aga praegu tunnen walulalt tüdamepinu, praegu ta- hetien, mifs see nii furwalt pidi lõppema. Kaana- tasiin hirmiaeti haiglas aga ma kannatan weelgi; tahan tunagi Atieliga õnnelik olla.

— Ja Armilda, kas siis Te seda inim'onna jäänust ei suuda unustada? Unustage teda ja tulge minuga. Jätke maha wiletjus ja kühwas! Sefi mul on alati foe todus...

— Ei, ei... kunagi mitte seda! Oli o-g, kus tundsin Teie wastu auksatust. Aga ma näen, et tohtunil pole inime! Mts määratite Roo- manile nii suure karisime, polerides teda aasta- tets, kuna teatrite, et olete ise üts üli tolles tege- wustitus. Kuid nüüd näen, et taotlete alatuid sihte, tahfite Roomani kanemats ajals minust eemale tõjuda.

— See on wale! — ärritus Kõreäär — See polnud ühinda minu teha! Ja kui olefin püüdnud täielikult wabastada teda, siis olets jee seadusega waholla põrganud. Aga ta wõib pea wabaks jaada, sest kuretegu oli poolit, tema õn- nels. Saage aru, et ta mina olen inime jee- mijelt, ainult pean tegutsema tohtuniku koreda kune all. Rahju Roomanist, ta oli ju mu looli- wend. Aga jee on ja inimeatus. Kuid mida hakkate ühinda peale, ilma mingi lootuieta?

— Lähem siit minema Dien küllalt kannata- nud ja waewa näinud. Ja jee ümbrus närib mind, jööb hingest lellegi, mis järgi on jäänud!

— Aga mifs siis teie Roomani ei päästnud? Olefite wõinud ju leppida.

— Te ei tunne mind! Olin uhte siis tohtsin suhted temaga lõpetada, kuid päewa jootul on minus murrang jündinud. Mu tõelapdomised on warisenud tohtu... Mu hing lohtastub, kuid te ei mõista ju seda. Et tunne armastawa natsiõdame hinge. Nüüd tahan tõõtada, wõideida ja walud unustada...

Kui Kõreäär läbi tühjade tänawate todus poole sammus, siis tundis ta ka elu mõttetust. See tüdurul oli tabanud jäänawalt temale, sest ta oli liialt uhte, et terjata armastust, liialt uhte, et wõita wastu tema kufjet. Oli tahju wäite'efi tütarlapieft, kes ootab aastaid... — teda? Mu- dugi kallimat. Ah... ah... — haa... Dodatu aga pealegi

Külm puges ihuliikmeisse, pani wärehutama Kõreääre fogu lehaft. Ja siis keeras ta baari uuesti fäse, et õfida unustust wiinaft. Wäljas aga undas tuulekeeris tühjadel tänawail...

Alleks Sinijalu.

Jõuluwana kingitus harilikule kodanikule.

Saatuslik jõuluöö.

(Järg 3-dal lhek.).

tas, kuis plita karmesti asfaldas, tuues ahjust lauale weriworste ja kartulaid.

Meheid joid seni, kuni uni wägisti filmalaod kinni wajutas Mart ja Jaan wiskufid pöran- dale, ning warsti kostis wägew norkamine...

Wäljas aga lõõmus ifka tuul. Raputas wäi- kesi onnikesi, nagu pappfarvi.

Minult wanale Jaskaie ei tulnud uni. Ta lesis woodis jekili, awafilmi. Mõtted keerlesid meeste üle, kel wihi wõis olla palju raha, sest ega nad siis äritegemiselt ilma rahata tulnud. Wanamees tõrjus sarnased mõtted, wägisti eemale ja pealegi sarnasel ööl, mil peab ainult hääd tegema. Kuid ifka uuesti ja uuesti tertiisid raha- mõtted pähe. Silmi ees keerlesid rahapaberid ja keegi nagu hüüdis: Mifs sa ei koria neid?"

— Lähem ainult waatan, ega ma midagi wõta! — jofistas wana. Ta astus jängisti wälja. Pidi peaaegu kuffuma, kuid hoidis tasakaalu.

— Ei! Ei! Ara ole waras! — jofistas keegi. — Wanamees äigas käega üle otjaefise

— Uh — kas olen ma tõesti purjus? Ei, olen kaine! — Tasahilju otfis wõdraste kasulaid.

Kobas taskuis ning tõmbas wälja pafsu rahakoti.

— Kões! — jofistas enesest. Astus afna ligi ning ähmajel fuuwalgel warijewi käft kobas rahakotis. Arritanult haaras trabisewad raha- paberid, toppides need enesele pöue.

Wanamees kobis woodi tagasi, kuid komistas toolile ning kuulis, kuis tütar küfis: — Ja, mida sa otfid?

Külm higi lewis mehe otjaefisele. — Kas tõesti nägi tütar, et ta warastas?

— Ei midagi, laps! Tahan wälja minna. Otfin wille. — See oli hea ettekääne. Ta tüh- jendas weel laual olewa pubeli ning wäljus. Jhu wärehitus külm kões. Tuul hulus ja tuis- kas, nagu tahtes purustada patuabelaid.

— Raha! Raha! — jofistas Jaska. Surus kae pöue, kus rahapaberid afusid. Sammus läbi lume eemale küüni poole, et peita raha. Kuid mis see oli? Torm keerles nagu karufell ta ümber. Hirmitatud lõustad laiali fuudega naer- fid ümbruses ja kellegi külm käsi haaras Jaska pead.

— Saatan! — karjus Jaska, jookstes mee- letuna lumes, peas ainult üks mõte: jäästa raha! Pea huugas, weri tuifas foonis. Lõpuks langes lumme kummuli. Kui hea oli lamastella lumes — ümberringi tuisikas lumi.

Hommitul illes ärgates märgati, et ifa woodi oli tühi. Juuli ühes meestega läts teda otfima. Nad leidfid wanakefe lamamas pooleli lume alla maetuna; käsi hoidis kramplikult rahapaberid pöues. Külm oli wanakefe ära wõtnud.

Tartu teated.

Jaan Tõnisson 65 aastane.

22 detf. sai J. Tõnisson 65 a. Sündinud Wiljandi maal, Murfi talus. Ülikooli lõpetas 1892 a. cand. jur. ajimeha, mille järele astus „Postimehe“ toim. Oli Drelli ringi. kohtuaurija abi, kohtuandidaat jne. Põõras kohtuniku ametile selja ja omandas R. A. Hermannilt „Postimehe“ Tõnisson on tegew olnud mitmel ajal, trauks on jäänud aja- kirjaniku kutsele.

Tartu Raubandus-Tööstus koda

sai uue esimehe — dir. A. Pakosta esimehest jettsoonist Senisele esimehele avaldati kiitust.

Vinn alandab maksu.

Hobuse ja koerte ning trahterite maksu alandati mõne protsendi võrra. Jalgratta maks jäeti endiseks.

Kolmikud trükiwalmis.

Linnawalimiste kolmikutega on asi nõnda kaugel, et lähewad juba trükki. Walmis saawad uueks aastaks ja kolmekuningaks toimetatakse walijatele kätte. Kogusummas kaaluwad „kolmikud“ 100 puuda.

Hooletanne ummi'us

Linnapea abi hra A. Mõru esitab sotsiaalministriile määrgufirja, milles palutakse Tartu linnale 10.000 fr. toetust, millega mõeldakse puudustkannatajaid abistada, kuna seisuford olewat katastroofiline: hooletaluseid on 1150 wana ja 576 last.

Uus jü-teen — plaanimajandus.

J. Sütti eramajanduskawa.

Läinud pühapäewal pidas kõne töölismajas Filosoofi 11 end. linna-ndunif jots. J. Sütti.

Ta nõudis Eesti plaanimajanduse sisseseadmist Martsi teooria kohaselt. Töö tuust peab igasuguses ettevõttes minema 75% palkadeks ja 25% kõitjugu kulude katteks.

Kes aga ei wiitri tööd teha — paigutatagu töölaagrisse. Töötundide üldarw ei tohi tõusta üle 200 aastaks, ehk 6 tunni päewas.

Kristlaste kolmikud.

J. Treumann, A. Rõwa R. Lepp G. Kornel H. Normann H. Siim.

J. Adamtau: Moetant-jude õpetus.

Autori kirjastus, Tartus 1933. 138 lht. Hind 1 fr. 80 jut.

ALLEKS SINISALU.

«Heroldi» Tallinna kaastööline. Meie tänaste juttude autor.

Praegusel ajal, moodne tants on tunginud isegi ka kõige kõrwalisemasse külakolkasse, on järele täieliku õpperaamatu, kui J. Adamtau Moetantjude õpetus, üha terwitataw nähe.

Juba ammu andis ennaft tunda puudus lõna tõijes mõttes tantsude õpperaamatu järele, eriti maal ja wäikelinnade tantsuharrastajate keskel, kus kaugeltki kõitjal pole kapparast tantsufurustit ega õpetajaid. On ju waremalt küllalt ilmunud igasuguseid proshüüritefi ja wäljaandeid sel alal, ent tõijasjaks jäi iftagi see, et nende järele isegi tantsude meeldetuletamine raskesti osutus. Nüüdne äsjailmunud J. Adamtau Moetantjude õpetus oli ammugi oodatavaks sel alal Raamatu koostaja on edukalt kasutanud teadmisi, mis saadud pikaajalise tege- wuse läbi wõimlemis- ja tantsuõpe- tajana. Terwitada tuleb raamatus leiduwaid häid üldjuhiseid ja kirjel- dusi tantsu arengust, igatülgsest õppi-

miseft jne. millised selgitatud piltidega ja joonistega. Uudisufeks on raama- tus tantsufurjeliste juures täielikud, selgitawad skeemid Tantsufest on furjelatud kõit Eesti tantsuõpetajate ühingu poolt kindlaks määratud alg- furjaste kawa tantsud.

Maaelu peegel.

Rannu-Tamme tool saab elektrivalgustuse.

Wastwalminud Rannu-Tamme alg- toolile on oisustatud sisse seada elektrivalgustus. Selarwe järele lähets elektriseiseadmine matsma ligi 600 krooni. Sealjuures seatats üles 30 lampi. Ligi pool nimetatud summast annab tool omast toest. Wallawoli- logu oli nõus elektriseadmisega.

Reiman — laada oletus.

Kaadoapäewal toimetati joobnud ole- tus pleitfepp Richard Reiman alewi arestitambriks. Wides tippus Joh. Wähi pleitfeppatõustusse, kus idimas Joh. Wähi j. rittus raha.

12-a. lapse wägistaja Elwas.

Politsei poolt on juurdlus alustat- tud Elwas Walga m. nr. 17. elut- sewa — Herman Samueli 50. a. wana, wastu.

Ragu juurdluses jelgab, on Sa- muel pitemat aega olnud sugulises wahetorras Elwa alewis elutiwa Olga Jürgenoniga, kes on 12 a. wana. Olga on Elwa algtoolt õpilane, asi tull iluafi's arst Alwarjo taudu, kes last ülewaadates leidis, et lapie neitfinah on wigastatud. Olga tun- nistas üles, et temaga on torduwalt sugulises ühenduses olnud. H. Samuel. on tuni lohtu wõimude torraldujenti dolitiei poolt wahi alla mõ tud.

Wold. Kellamowil walmib komöödia.

Noorkirjanik W o l d e m a r K e l l a m o w i l on lõpetamisel neljawaatuslik komöödia tiitliga „W o i m ja o i g u s“ mis tulewasel teatrihooajal töö- tab saada tõeliseks lawaliseks tõmbetükiks. Komöödia mängib täiesti realses miljöös, täna- homse wõimalustes, andes eda- si wähearenenud külakolka elu ja inimeste kohtlas ning jame- datoimelist ellusuhtumist. Näi- dendi tulipunktiks on samade külaelanike poolt omawahelise organsatsiooni — turbaseltsi asutamine ja sellega kaasaskäi- wad sekeldused ning rassimi- sed, kusjuures naiste ülewõim meeste suhtes kipub suurt roli mängima.

Näidendi ainekstik on autoril

wõetud tegelikust elust, ühe omal ajal ajakirjanduses kõmu- sünnitanud organsatsiooni tel- gitagustest, millega autor oli ligidases ühenduses. Komöödia on kirjutatud elawalt ja kujukalt, Kellamowile omaste pisi- tega ja mahlakate wõrdlustega. Komöödia tuleb teatawasti esi- lawastusele mõnes Tallina teat- ris, kellega autoril juba läbirää- kimised käimas.

Mainitud näidend on Wold. Kellamowi esikteoseks. Noor autor on senini teotsenud pea- miselt mitmete ajalehtede juu- res westekirjanikuna ja kriitiku- na, olles siin-seal ajalehtedes ja ajakirjades awaldanud rea jutus- tisi, humoreske ja nowelle.

Ingliskeele tund 20 TUND TWENTIETH LESSON.

CHRISTMAS WITH THE KING AND QUEEN.

Typically English — a merry family festival is the Christ- mas, spent by the King and Queen at Sandringham. This stately Norfolk mansion is not an official residence, but a private house owned by the King. When they leave for Sandringham, the King's pets go with them — Bob, his terrier, and Charlotte, his old grey parrot. Soon after her arrival in Norfolk, the Queen walks round the home plan- tation and chooses a fir for a Christmas tree. It is set up in a gilded tub in the small white drawing-room. Early on the Christmas-Eve the members of the Royal house-party arrive. The Prince of Wales and Prince George — both keen mo- torists — usually drive their own cars down from town; but as the Duke and Duches of York are accompanied by their two little daughters — Princess Elizabeth and Margareth Rose — they come by train. That afternoon the Queen and the other Royal ladies put up the decorations: wreaths of ever - greens old fashioned paper chains and a big bunch of mistletoe at the foot of the staircase. Carols sung by the local choirboys on the terrace greet the Royal Family at nine o'clock on Christmas morning. The children find their presents in their stockings, of course, but after breakfast the grown-ups adjourn to the morning - room, where gifts are distributed. At eleven everybody walks over to attend mor- ning service. So that the staff may have the evening free for their own celebrations. Dinner is served at one o'clock. Bowls of pale Christmas roses and chrysantemums decorate the round oak table, laid with Irish crystal and black and white china. The King carves the turkey and helps to the pudding, hollywreathed and crowned with flames. Every member of the household is remembered, and even the youngest scullery-maid receives a present.

The afternoon is given over to the children the merry games only ending at dusk, when the doors of the small drawing-room are opened to display the illuminated tree.

Supper is a picnic affair with one of the Princes acting as butler, since the servants are having a party in their own hall. Afterwards the grown-ups return to the big drawing- room, with its white walls and antique rosewood furniture.

While the Queen dispenses coffee in pink cups, they listen either to the wireless or to the King's gramophone.

The King is especially fond of light opera and the works of Strauss and Sullivan and similar composers.

Later, there are parlour games, which all the members of the Royal Family play with zest.

stately — riitlik
mansion — härrasmaja
to own — omama
pet — lemmik
parrot — papagoi
to choose — walima
fir — kuusk
gilded tub — kullat tünna
house-party — seltskond
keen — wirik

to accompany — saatma
wreath — pärg
to adjourn — siirduma
grown-ups — täiskaswanud
to attend — osawõtma
service — jumalateenistus
staff — teenijaskond
bowl — kauss
china — portselan
to carve — lõikama

flame — leek
dusk — hämarik
scullery-maid — pesija
to display — näitama
to dispense — rabama
wireless — raadio
similar — sarnane
composer — komposiitor
parlour — tuba
zest — usinus

Rõõmsaid pühi ja parimat uut aastat
kõigile õpilasile!
Adamtau, Küttim, Poolgas
ühendatud **tantsukursuste**
JUHATAJA ja ÕPPEJÕUD

TARTUS, Suurturg 3 ja 8. Telef. 4-27
ERATUNNID igal ajal. KORDAMISÕHTUD viimasel jõulu-
pühal ja 30. dets. kl. 9 õhtul.

Juhataja kõnetunnid ja õpil. wastuwõtm. 20. dets. kuni 7. jaan.
kl. 12-2 päewal. Juhataja J. ADAMTAU.

Suures walikus, oda-
wate hindadega kõik-
sugu **kuld-, hõbe-**
ja **kristallasju** ning
= kelli =

Ferd. Lepik'u

KELLA- ja KULLASEPA ÄRIST,
TARTUS, PROMENADI tän. nr. 3. Tel. nr. 31.
Kõik tellimised ja parandused täidetakse
asjatundlikult odawate hindadega omas tööstuses.

Soowitan suures walikus
igasugu moodsaid

kübaraid ja
kleite

= Moeäri =

R. Uester

TARTUS,
ALEKSANDRI t. 1.

Tellimised täidetakse
täpsalt!

W. RAUDSEPP'A

KOHVI

maitseb viimse tilgani!

PERENAISED!

E. SILLA keedu- ja majapidamisraamatus
on üle 1200 väga head praktilist ja meie
olude kohast juhataist kõiksugu toitude
walmistamiseks. Toormarja hoidiste, marja,
puuwilja ja aedwilja keediste walmist.
kõige uuemate meetodite järele. Raamat
on suur 516 lehekülge, hind poogitult
3 krooni 50 senti.

Saadawal kõigis
paremates raamatukaupl.

Egp. Mudilased ja Teie hellad emad!

JDA MÄLSON

Arge mõõduge mu waate-
aknast heitmata pilku sümpantsele
ja hääsüdamlikule Jõuluwanale,
kes annab minu rikkalikust sho-
kolaadi ja kompwekilaoast Teile
kõiksugu imeilusaid esemeid oda-
walt — peaaegu pool muidu.
Palun astuge mu ärril ja Teie
weendute, et kõik õeldud on tõsi.

!!!

Lugupidamisega

JDA MÄLSON

Tartus, Rüütli tän. 1.

L. GOLDBERG

TARTUS, KÜÜNI TÄN. 6.

Pühade kingitusi kõiksugu
pudu-, pesu- jne. kaupadest
ostate kõige soodsamalt.

Mu daamid ja härrad!

Jõulud on ukse ees. Arge mure-
pead, kust osta jõululauale maitswamat
suupistet. Astuge waid hetkeks mu rik-
kalkult warust ärril ja Teie leiate saält
eest pajast just wõetud aurawad weri-
worstid, tulised kähid, pressilt wabane-
nud rull- ja maksaworstid, maitswa põisa-
süldi, isuäratawad pirukad jne. Ühe-
sõnaga kõiki, mis Teie soowid sel alal
rahuldab.

Jda Mälson,

Tartus, Rüütli tänaw 1.

Parim kink pühiks on
J. ADAMTAU

Moetantsude
õpetus.

Täielik tantsuõpetus sammude täpsate kir-
jelduste ja skeemidega iseõppimiseks ja korda-
miseks. Sisus 12 tantsu, 96 joonist, skeemi ja ilustust, 144 lhk.,
heal paberil. Tarwilik igale haritud seltskonnainimesele. Hind
1 kr. 80 snt. Saada autorilt, Tartus, Suurturg 8. Telefon nr. 4-27
ja kõigist paremaid raamatukauplusi.

Sel aastal rohkem rõõmu jõulupühadeks!

See on ainult siis võimalik, kui ostate: schokolaadi kompwe-
kid — naelawiisi ja ilukarpides, millest hiigla walik. Kohane
jõulukink igaühele. Jõuluwigurid schokolaadist, schokolaadi
tahwliid, tüki- ja naelawiisi, puhas puuwilja marmelaad.

R. Glassmann'i

= SCHOKOLAADI KAUPUS. =

SUURTURG nr. 1, kõnetraat 13-32.

Kaup on üldtunnustatud headuses
ja alati wärske.

Uuendage „HEROLDI“ tellimisi